

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α'**

Πληροφορίες: Φ. Τσαλικογλου
Ταχ. Διεύθυνση: Αριστοτέλους 19
Ταχ. Κώδικας: 101 87
Τηλέφωνο: 213 2161324
FAX: 210 5233563

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

Αθήνα, 15 /10/2013
Αρ. Πρωτ. Υ1/Γ.Π.οικ.95847

ΠΡΟΣ:

1. **Όλες τις Υ.Π.Ε. της χώρας
Υπόψη Διοικήτων**
(Με την υποχρέωση να ενημερωθούν τα Νοσοκομεία, Κ.Υ., Ι.Α.Κ. και Φορείς Κοινωνικής Φροντίδας αρμοδιότητάς σας)
2. **Όλες τις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας**
 - Υπόψη Περιφερειάρχων (έδρες τους)
 - Γενικές Δ/νσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
Υπόψη Γεν. Δ/των
 - Όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της χώρας
Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας (έδρες τους)
Υπόψη Προϊσταμένων Δ/νσεων
3. **Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Δ/νση Οργάνωσης & Λειτουργίας ΟΤΑ**
(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλοι οι Δήμοι της χώρας)
4. **Κεντρική Υπηρεσία ΕΟΠΥΥ**
Κηφισίας 39, Μαρούσι 15123

ΘΕΜΑ: « Αντιγριπικός εμβολιασμός για την εποχική γρίπη»

Σχετ.:

1. Τα Πρακτικά της από 17-9-2013 Συνεδρίασης της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών.
2. Η συνοπτική ετήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης για την περίοδο 2012-2013 του ΚΕΕΛΠΝΟ.
3. Το υπ' αρ. πρωτ.50674/27-6-13 έγγραφο του ΕΟΦ με θέμα « Σχετικά με τα αντιγριπικά εμβόλια της εμβολιαστικής περιόδου 2012-2013»
4. Το υπ' αρ. πρωτ.328/25-2-13 έγγραφο του Ελληνικού Ινστιτούτου Παστέρ με θέμα «Εργαστηριακή Επιτήρηση Εποχικής Γρίπης περιόδου 40/2012 – 8/2013 στη Νότιο Ελλάδα».
5. Το υπ' αρ. πρωτ.23/5-3-13 έγγραφο του Β Εργαστηρίου Μικροβιολογίας του Α.Π.Θ. με θέμα «Εργαστηριακή Επιτήρηση Εποχικής Γρίπης περιόδου 2012 – 2013 στη Νότιο Ελλάδα»

Η διαχρονική παρακολούθηση του νοσήματος στην Ελλάδα δείχνει ότι η δραστηριότητα της εποχικής γρίπης συνήθως αρχίζει να αυξάνει κατά τον Ιανουάριο, ενώ κορυφώνεται κατά τους μήνες Φεβρουάριο – Μάρτιο.

Ωστόσο, κάθε επιδημική έξαρση της γρίπης εισβάλλει ταχύτατα, με αποτέλεσμα να είναι δύσκολος ο προσδιορισμός του χρόνου αλλά και του τόπου εκδήλωσής της, ενώ συχνά προκαλεί την αποδιοργάνωση της επαγγελματικής και της κοινωνικής ζωής, την υπέρμετρη αύξηση της κατανάλωσης φαρμάκων και όχι σπάνια, την αύξηση της θνητότητας. Οι τοπικοί εποχιακοί παράγοντες που ευνοούν τον ταχύτατο τρόπο μετάδοσης του ιού της γρίπης μέσω σταγονιδίων καθιστούν αναποτελεσματική την πρόληψη μόνο με τους κλασσικούς τρόπους (π.χ. αποφυγή συγχρωτισμού σε κλειστούς χώρους, απομόνωση πασχόντων, μέτρα ατομικής υγιεινής κλπ.).

Ο αποτελεσματικότερος τρόπος πρόληψης είναι ο εμβολιασμός με το αντιγριπικό εμβόλιο, το οποίο, όταν εφαρμοσθεί σωστά και έγκαιρα, καλύπτει σε ποσοστό 80% περίπου και προφυλάσσει από τη μετάδοση του ιού της γρίπης.

Όπως κάθε χρόνο, επειδή ο ιός της γρίπης μεταλλάσσεται σε διαφορετικούς υπο-ορότυπους, τοιούτοτρόπως και για την περίοδο 2013 - 2014 η σύνθεση του αντιγριπικού εμβολίου περιέχει τα εγκεκριμένα στελέχη του ιού, μετά από γνωμάτευση του Ελληνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), ο οποίος λαμβάνει υπόψη τις Συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων.

Επισημαίνεται ότι είναι δυνατό να συνταγογραφείται οποιοδήποτε αντιγριπικό του οποίου η σύνθεση περιέχει τα εγκεκριμένα από τον ΠΟΥ στελέχη (με άδεια κυκλοφορίας από τον ΕΟΦ) για τη φετινή περίοδο.

Επισημαίνεται ότι, το παιδιατρικό αντιγριπικό εμβόλιο (ή η παιδιατρική δόση) χορηγείται μέχρι την ηλικία των 3 ετών. Μετά την ηλικία αυτή συνιστάται χορήγηση αντιγριπικών εμβολίων ενηλίκου.

Το αντιγριπικό εμβόλιο πρέπει να χορηγείται **έγκαιρα** και πριν την έναρξη της συνήθους περιόδου εμφάνισης της έξαρσης των κρουσμάτων, δεδομένου ότι απαιτούνται περίπου 2 εβδομάδες για την επίτευξη ανοσολογικής απάντησης.

Παρότι το προληπτικό μέτρο του αντιγριπικού εμβολιασμού απευθύνεται σε όλα τα άτομα, είναι ιδιαίτερος σημαντικό αυτό να εφαρμόζεται σε άτομα (ενήλικες και παιδιά) που ανήκουν στις καλούμενες **ομάδες υψηλού κινδύνου**.

Οι ομάδες υψηλού κινδύνου υπενθυμίζουμε ότι είναι οι εξής:

1. Άτομα ηλικίας 60 ετών και άνω.
2. Παιδιά και ενήλικες που παρουσιάζουν έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω επιβαρυντικούς παράγοντες ή χρόνια νοσήματα:
 - Άσθμα ή άλλες χρόνιες πνευμονοπάθειες
 - Καρδιακή νόσο με σοβαρές αιμοδυναμικές διαταραχές.
 - Ανοσοκαταστολή (κληρονομική ή επίκτητη εξαιτίας νοσήματος ή θεραπείας).
 - Μεταμόσχευση οργάνων
 - Δρεπανοκυτταρική νόσο (και άλλες αιμοσφαιρινοπάθειες).
 - Σακχαρώδη διαβήτη ή άλλο χρόνιο μεταβολικό νόσημα.
 - Χρόνια νεφροπάθεια.
 - Νευρομυϊκά νοσήματα
4. Έγκυες γυναίκες ανεξαρτήτου ηλικίας κύησης.
5. Παιδιά που παίρνουν ασπιρίνη μακροχρόνια (π.χ. νόσος Kawasaki, ρευματοειδή αρθρίτιδα και άλλα) για τον πιθανό ο κίνδυνο εμφάνισης συνδρόμου Reye μετά από γρίπη.
6. Άτομα που βρίσκονται σε στενή επαφή με παιδιά <6 μηνών ή φροντίζουν άτομα με υποκείμενο νόσημα, τα οποία διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο επιπλοκών από τη γρίπη.

7. Οι κλειστοί πληθυσμοί (προσωπικό και εσωτερικοί σπουδαστές γυμνασίων-λυκείων, στρατιωτικών και αστυνομικών σχολών, ειδικών σχολείων ή σχολών, τρόφιμοι και προσωπικό ιδρυμάτων κ.ά.).
8. Εργαζόμενοι σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας (ιατρονοσηλευτικό προσωπικό και λοιποί εργαζόμενοι).

Προκειμένου να διευκολυνθεί η εμβολιαστική κάλυψη των άπορων και ανασφάλιστων ατόμων που ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου, το Υπουργείο Υγείας θα αποστείλει σε όλες τις Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας, κατόπιν γραπτών αιτημάτων τους προς τη Δ/ση Δημόσιας Υγιεινής, αντιγριπικά εμβόλια, οι οποίες με τη σειρά τους θα τα διανείμουν σε δομές υγείας που διενεργούν εμβολιασμούς στις περιοχές ευθύνης τους. Επισημαίνεται ότι προτεραιότητα έχουν μόνο άτομα που ανήκουν στις ομάδες υψηλού κινδύνου (1-6) και δεν καλύπτονται από ασφαλιστικό φορέα υγείας, τα οποία φυσικά θα μπορούν να εμβολιάζονται και σε κάθε δομή υγείας που διενεργεί εμβολιασμούς και έχει προμηθευτεί αντιγριπικά εμβόλια από την αντίστοιχη Περιφερειακή Ενότητα.

Όπως σας είναι γνωστό, το αντιγριπικό εμβόλιο έχει βραχεία ημερομηνία λήξης. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνεται ορθός προγραμματισμός των αναγκαίων ποσοτήτων εμβολίου, ώστε να αποφεύγεται η σπατάλη. Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στις συνθήκες μεταφοράς και αποθήκευσης του εμβολίου (εξασφάλιση «ψυχρής αλυσίδας»).

Παρακαλούμε να ληφθεί μέριμνα:

1. Για τον **έγκαιρο εμβολιασμό των ομάδων υψηλού κινδύνου** (ενηλίκων και παιδιών) και των **εργαζομένων σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας** που βρίσκονται στην περιοχή ευθύνης σας.
2. Να λάβουν γνώση της εγκυκλίου αυτής **όλοι οι ιατροί** και γενικώς **οι επαγγελματίες υγείας** της Υπηρεσίας σας, με ιδιαίτερη έμφαση στα Κ. Υ. και γενικά στις μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας και φορείς Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
3. Για την **αποστολή κλινικών δειγμάτων** (ρινικού ή/ και φαρυγγικού επιχρίσματος ή φαρυγγικού εκπλύματος) από τα ύποπτα κρούσματα γρίπης (σε επαρκή αριθμό και κατάλληλη συντήρηση) στα Κέντρα Αναφοράς Γρίπης, ώστε να διερευνώνται εργαστηριακά και να ταυτοποιούνται τα κυκλοφορούντα στελέχη γρίπης.

Υπενθυμίζεται ότι η Ελλάδα, όπως και άλλα Ευρωπαϊκά Κράτη, μέσω του Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) έχει συγκροτήσει δίκτυα επιτήρησης, μέσω των οποίων παρακολουθείται η δραστηριότητα της γρίπης και τα κυκλοφορούντα στελέχη του ιού με την εργαστηριακή επιτήρηση μέσω των **Κέντρων Αναφοράς Γρίπης**, τα οποία είναι τα εξής:

- ✓ **Για τη Βόρεια Ελλάδα το Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης**
- ✓ **Για τη Νότια Ελλάδα το Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ.**

4. Για τη δήλωση κάθε εργαστηριακά επιβεβαιωμένου κρούσματος γρίπης στο ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

5. Ειδικότερα, οι Διοικήσεις των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων οφείλουν να ενημερώσουν τις Επιτροπές Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, προκειμένου αυτές να οργανώσουν τον **εμβολιασμό στο ιατρονοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό** που

εργάζεται στους χώρους ευθύνης τους (συμπεριλαμβανομένων και των Κέντρων Υγείας).

Στο πνεύμα της επίτευξης του υψηλότερου δυνατού ποσοστού ανοσοποίησης των εργαζομένων σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας, καλούνται οι Διοικητές των νοσοκομείων να παροτρύνουν σθεναρά όλους τους εργαζόμενους (συμπεριλαμβανομένων και των κέντρων υγείας) να εμβολιαστούν, αφού προμηθευτούν το αντιγριπικό εμβόλιο μέσω του ασφαλιστικού τους φορέα.

Επισημαίνεται ότι τα εμβολιαστικά ποσοστά των εργαζομένων κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα και συγκεκριμένα για την περίοδο 2012-2013 δε ξεπέρασε το 11.5% στα νοσοκομεία (13.5% στους ιατρούς και 10% στους νοσηλευτές) και το 19% στα κέντρα υγείας όλης της χώρας (26% στους ιατρούς και 25% στους νοσηλευτές). Τα ποσοστά αυτά είναι κατά πολύ χαμηλότερα από το στόχο που θέτει το ECDC για την περίοδο 2014-2015 για τις ομάδες υψηλού κινδύνου και τους εργαζόμενους υγείας (75%) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (75%). Σύμφωνα με μελέτη του ΚΕΕΛΠΝΟ (πριν την πανδημία της γρίπης 2009-2010), δύο παράγοντες ευνοούν την επίτευξη των υψηλών στόχων:

I) Ο εμβολιασμός από κινητό συνεργείο εμβολιασμού μέσα στο νοσοκομείο (το οποίο πρέπει να περνά από όλα τα τμήματα και τις κλινικές 2 φορές την εβδομάδα για 3-4 εβδομάδες μέσα στο Νοέμβριο).

II) Η διοργάνωση διαλέξεων για τα οφέλη του εμβολιασμού, την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα του εμβολίου (οι διαλέξεις μπορεί να γίνουν σε επίπεδο νοσοκομείου από κάποιο σημαίνον πρόσωπο, π.χ. πρόεδρος Επιτροπής Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, Διευθυντής Πνευμονολογικής Κλινικής, Καθηγητής Λοιμωξιολογίας κ).

Είναι ιδιαίτερος σημαντικό να προβλεφθεί διαδικασία ώστε να διευκολυνθούν οι εργαζόμενοι ως τη συνταγογράφηση των σκευασμάτων.

6. Οι Επιτροπές Νοσοκομειακών Λοιμώξεων κάθε Νοσοκομείου οφείλουν να αποστείλουν στο Γραφείο Νοσοκομειακών Λοιμώξεων του ΚΕΕΛΠΝΟ έως 6 Δεκεμβρίου 2013 συμπληρωμένο έντυπο με τα στοιχεία του αριθμού των εμβολιασθέντων, ούτως ώστε να γίνει επεξεργασία των δεδομένων και αποτύπωση του ποσοστού εμβολιαστικής κάλυψης για την εποχική γρίπη μεταξύ των εργαζομένων σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας σε όλη τη χώρα. (Υπόδειγμα του εντύπου θα σας αποστείλει το ΚΕΕΛΠΝΟ). Οι Επιτροπές Νοσοκομειακών Λοιμώξεων κάθε Νοσοκομείου θα συνεργαστούν με το Γραφείο Νοσοκομειακών Λοιμώξεων του ΚΕΕΛΠΝΟ, προκειμένου να διευκολυνθεί και να ολοκληρωθεί ο απρόσκοπτος εμβολιασμός του ιατρονοσηλευτικού και λοιπού προσωπικού.

7. Ιδιαίτερα παρακαλούνται οι Διοικητές των ΥΠΕ της χώρας για την ενεργοποίηση όλων των υγειονομικών σχηματισμών αρμοδιότητάς τους προκειμένου να συνδράμουν ενημερώνοντας το κοινό για τα μέτρα πρόληψης από τη γρίπη (πχ. διανέμοντας έντυπο υλικό), καθώς και για τη συνεργασία τους με τους Διευθυντές Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειακών Ενοτήτων, τους Δημάρχους των Καλλικρατικών Δήμων της χώρας και το ΚΕΕΛΠΝΟ για την οργάνωση από κοινού δράσεων ενημέρωσης του γενικού πληθυσμού καθώς και ειδικών πληθυσμών (π.χ. σχολεία κ.λ.π.) τόσο για τη γρίπη όσο και για τη χρησιμότητα του αντιγριπικού εμβολιασμού.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γρ. Υπουργού
2. Γρ. Υφυπουργών
3. Γραφεία Γεν. Γραμματέων

ZETTA M. MAKPH

4. Γρ. Γεν. Δ/ντριας Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής
5. Δ/νση Δημόσιας Υγιεινής (3)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. **Υπουργείο Παιδείας δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων**
Τμήμα Αγωγής Υγείας
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 – Μαρούσι
2. **Δ/νση Υγειονομικού ΓΕΕΘΑ**
Στρατόπεδο Παπάγου – Χολαργός (με την παράκληση να ενημερωθούν όλες οι Υγειονομικές Υπηρεσίες)
3. **Δ/νση Υγειονομικού Ελληνικής Αστυνομίας**
Πειραιώς 153, 118 54 Αθήνα
4. **Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας**
Υπόψη Γενικού Δ/ντή Πρόνοιας
(Με την παράκληση να ενημερωθούν όλες οι προνοιακές μονάδες ευθύνης σας)
Πειραιώς 40, 101 82
5. **Ε.Ο.Φ.**
Μεσογείων 384 ,11522 – Χολαργός
6. **Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος**
Πλουτάρχου 3, 10675 - Αθήνα
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
7. **Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος**
(με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
Πειραιώς 134, 118 54 - Αθήνα
8. **Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία**
(Με την υποχρέωση να ενημερώσει όλα τα μέλη του)
Νικηταρά 8-10, 10678 – Αθήνα
9. **Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης –Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας**
Εθνικό Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Β. Ελλάδος
Πανεπιστημιούπολη Τ. Κ. 54124
10. **Ε.Ι. Παστέρ - Εθνικό Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Ν. Ελλάδος**
Βασ. Σοφίας 127, 11521 – Αθήνα
11. **ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.**
(με την παράκληση της έγκαιρης αποστολής στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα των εντύπων καταχώρησης εμβολιασθέντων εργαζομένων σε αυτά)
Αγράφων 3-5, 15121 – Μαρούσι
12. **ΕΚΕΠΥ**
Υπόψη Διοικητή
Κηφισίας 39, Μαρούσι
13. **Κ.Ε.Δ.Υ**
Αλ. Φλέμιγκ 34, 16672 – Βάρη
14. **Ε.Κ.Α.Β.**
Υπόψη Προέδρου
Τέρμα Οδού Υγείας - Αθήνα, Τ.Κ. 115 27
15. **Καθ. κ. Α. Κωνσταντόπουλο**
Πρόεδρο Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, Καθηγητή Παιδιατρικής
Κηφισίας 18, 115 26 - Αθήνα